

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **doc. RNDr. F. Ch., DrSc.**, zast. JUDr. Jiřím Rouskem, advokátem, se sídlem Teplice, Dubská 390/4, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2004, č. j. 1 Cad 33/2004 – 15,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2004, č. j. 1 Cad 33/2004 – 15, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2004, č., přiznala Česká správa sociálního zabezpečení žalobci od 22. 12. 1998 plný invalidní důchod podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění, ve výši 7460 Kč měsíčně. Ve výroku rozhodnutí je dále uvedeno, že od srpna 1999 náleží plný invalidní důchod ve výši 7768 Kč měsíčně, od prosince 2000 ve výši 8091 Kč měsíčně, od prosince 2001 ve výši 8634 Kč měsíčně, od ledna 2003 ve výši 8913 Kč měsíčně a od ledna 2004 ve výši 9104 Kč měsíčně. V odůvodnění rozhodnutí je uveden postup výpočtu plného invalidního důchodu. Dále je v odůvodnění rozhodnutí mimo jiné uvedeno, že nárok na doplatek za dobu před 6. 10. 2000 podle ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. zanikl.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž nesouhlasil s tím, že nárok na doplatek důchodu za dobu do 6. 10. 2000 je kvalifikován jako zaniklý z důvodu promlčení, a to s odvoláním na § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., a dále nesouhlasil s tím, že je vycházeno ze skutečnosti, že podal žádost o invalidní důchod až 6. 10. 2003. Tento poslední fakt podle jeho názoru neodpovídá skutečnosti. Uvedl dále, že dne 9. 6. 1996

rozhodla Pražská správa sociálního zabezpečení v Praze 8, že je plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Dne 8. 3. 1998 mu byl plný invalidní důchod odebrán s tím, že je nadále částečně invalidní. Proti rozhodnutí podal žalobu, ale vzhledem ke zdravotnímu stavu a rodinným těžkostem vzal opravný prostředek zpět 16. 11. 1998, neboť členové Posudkové komise v Hradci Králové mu výslovně doporučili, aby podal novou žádost o přiznání invalidního důchodu. Tuto skutečnost Vrchní soud v Praze ve svém usnesení dne 1. 3. 1999, pod č. j. 3 Cao 32/1999, znovu výslovně potvrdil. Ještě na konci března 1999 podal žádost na přiznání plné invalidity od 9. 3. 1998 své tehdy ošetřující lékařce MUDr. R. s příslušnou zdravotnickou dokumentací. Tato lékařka jeho žádost, kterou prokazatelně dostala, zřejmě nikam nepostoupila, a jeho zdravotní dokumentace, jak zjistil později, se ztratila. Poukazoval dále na to, že vzhledem ke svému zhoršujícímu se zdravotnímu stavu celou záležitost u MUDr. R. neurogoval. Teprve při žádosti o starobní důchod zjistil, že MUDr. R. patrně jeho žádost o přiznání plné invalidity LPK v Praze 8 vůbec nepodala. Proto se obrátil dopisem na žalovanou prostřednictvím Správy sociálního zabezpečení v Praze 8, a teprve na základě tohoto dopisu byl PSSZ v Praze 8 vyzván, aby obnovil novou žádostí tehdejší žádost z března 1999. Namítal, že není jeho vinou, že návrh na přiznání plného invalidního důchodu byl realizován až nyní, na základě žádosti ze dne 6. 10. 2003, a to ke dni 22. 12. 1998. Namítal dále, že mu není zřejmé, proč až ke dni 22. 12. 1998, když jeho zdravotní stav se v období od 8. 3. 1998 do 22. 12. 1998 nezměnil. Žádal, aby přiznání jeho plné invalidity ze dne 10. 5. 2004 ke dni 22. 12. 1998 nebylo vztahováno k jeho žádosti ze dne 6. 10. 2003, ale k jeho žádosti z března 1999.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 6. 2004, č. j. 1 Cad 33/2004 – 15, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z vyjádření žalobce a žalované a z obsahu dávkového spisu. Z dávkového spisu zjistil, že žalobce uplatnil dne 27. 3. 1996 žádost o plný invalidní důchod, na jejímž základě mu byl tento důchod přiznán. Dne 18. 12. 2002 uplatnil žádost o starobní důchod a dne 6. 10. 2003 prostřednictvím Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 8 uplatnil žádost o plný invalidní důchod. Soud po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Uvedl, že podle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. se řízení o přiznání dávky důchodového pojištění zahajuje na základě písemné žádosti. Za den uplatnění nároku na tuto dávku se považuje den, kdy se oprávněný poprvé obrátil na příslušnou organizaci nebo na příslušný orgán se žádostí o její přiznání. Podle ustanovení § 82 odst. 1 téhož zákona žádosti o přiznání dávky důchodového pojištění sepisují organizace a okresní správy sociálního zabezpečení, u nichž se žádost o dávku podává, s občany na tiskopisech, vydaných orgánem sociálního zabezpečení. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl v roce 1999 zaměstnán, byla příslušná k sepsání žádosti o plný invalidní důchod Pražská správa sociálního zabezpečení v Praze 8. Dávkový spis žalobce však takovouto žádost neobsahuje a žalobce neprokázal, že by takovou žádost u Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 8 podal. Naopak v žalobě uvádí, že v březnu 1999 podal žádost o přiznání plné invalidity u své ošetřující lékařky MUDr. R. V rozsudku je dále uvedeno, že soud musel vycházet z toho, že žádost o plný invalidní důchod byla řádným způsobem žalobcem podána dne 6. 10. 2003 a Česká správa sociálního zabezpečení postupovala správně, pokud od tohoto data posuzovala nárok žalobce na výplatu důchodu podle ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále též jen „stěžovatel“). V kasační stížnosti popsal průběh řízení a dovolával se toho, že České správě sociálního zabezpečení muselo být již v letech 1998 a 1999 známo, že nesouhlasil s odnětím plného invalidního důchodu, a že žádal o jeho přiznání, neboť musela obdržet usnesení

LPK z Hradce Králové na konci roku 1998, jakož i usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 3. 1999. Stěžovatel dále popisoval, že teprve v rámci vyřizování starobního důchodu zjistil, že jeho žádost o plný invalidní důchod nebyla projednána. Jeho původní žádost z roku 1998 nebyla nalezena, a proto posouzení jeho plné invalidity v letech 1998 až 2003 nese přirozeně datum 6. 10. 2003. To však neznamená, že toto datum je nutno považovat za den, kdy se jako oprávněný poprvé obrátil na příslušnou organizaci. Podle jeho názoru muselo být žalované známo, že 6. 10. 2003 je datumem, kdy došlo k nápravě dosavadního posuzování jeho plné invalidity od 22. 8. 1998 a dnem vyřízení jeho žádosti o přiznání plné invalidity z března 1998. Žádal, aby rozhodnutí o přiznání jeho invalidity ze dne 10. 5. 2004 bylo vztaženo k jeho žádosti z roku 1998. Uvedl, že chápe, že Česká správa sociálního zabezpečení trvá na formalitách. Evidentním důvodem nepořádku žalované je však její stanovisko, že stěžovatele ve vyjádření kvalifikuje jako pojištěnce spadajícího do Šumperku. Dovolával se toho, že je poškozen byrokratickým formalismem a nepořádky, které nezavinil, a jimž objektivně nemohl zabránit. Podle jeho názoru vykazuje rozsudek znaky nepřezkoumatelnosti. Dále ponechal na úvaze soudu správnost výroku napadeného rozsudku omezujícího se toliko na výrok, že „žaloba se zamítá“ a zda v tomto případě byl vyčerpán celý předmět řízení. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení a přiznal mu právo na náhradu nákladů řízení.

V doplnění kasační stížnosti uvedl, že pochybení spatřuje v postupu ošetřující lékařky, která, jak bylo její povinností, nepostoupila podanou žádost na příslušnou správu sociálního zabezpečení, čímž došlo k poškození žalobce v jeho zákonných nárocích. S ohledem na skutečnost, že jednání ošetřující lékařky nemá oporu v porušení ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., jedná se v tomto případě o odstranění tvrdosti zákona, kdy zanedbáním činnosti ošetřující lékařky byla žalobci způsobena škoda.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Postupoval přitom podle § 109 odst. 3 s. ř. s., podle něhož je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné (§ 103 odst. 1 písm. c/), nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a nebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné (§ 103 odst. 1 písm. d/), jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

V posuzované věci bylo předmětem přezkumného soudního řízení rozhodnutí žalované I. ze dne 10. 5. 2004, č., jímž žalovaná přiznala stěžovateli od 22. 12. 1998 plný invalidní důchod podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve výši 7460 Kč měsíčně, přičemž ve výroku je dále uvedeno, ve kterém období byl žalobcův plný invalidní důchod zvyšován a v jaké částce. V odůvodnění tohoto rozhodnutí byla provedena koncepce výpočtu plného invalidního důchodu a bylo zde dále mimo jiné uvedeno, že nárok na doplatek důchodu za dobu před 6. 10. 2000 podle § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. zanikl s tím, že novou žádost o plný invalidní důchod uplatněnou 6. 10. 2003 obdržela žalovaná k vyřízení dne 6. 2. 2004.

Podle § 47 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. (dále jen „správní řád“) se zřetelem k ustanovení § 108 zákona č. 582/1991 Sb., výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto, popřípadě též rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady řízení. Pokud se v rozhodnutí ukládá účastníkovi řízení povinnost k plnění, stanoví pro ni správní orgán lhůtu; lhůta nesmí být kratší, než stanoví

zvláštní právní předpis. Podle § 47 odst. 3 správního řádu v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Z výše uvedeného plyne, že výrok je základem a nejdůležitější částí rozhodnutí, protože se jím určují konkrétní práva a povinnosti účastníků řízení. Správní orgán v něm formuluje, jak rozhodl ve věci, která je předmětem řízení. Důležité proto je, aby byl výrok přesný a určitý. Z výroku musí být zřejmé, co bylo předmětem rozhodování a na základě jakého ustanovení a právního předpisu správní orgán rozhodl.

Podle ustanovení § 261a zákona č. 99/1963 Sb. (dále jen „o. s. ř.“) výkon rozhodnutí lze nařídit jen tehdy, obsahuje-li rozhodnutí označení oprávněné a povinné osoby, vymezení rozsahu a obsahu povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí navržen, a určení lhůty ke splnění povinností.

V posuzované věci výrok rozhodnutí žalované, který by byl vykonatelný, neplnila-li by žalovaná dobrovolně, je formulován tak, že se stěžovateli přiznává od 22. 12. 1998 plný invalidní důchod podle ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. ve výši 7460 Kč měsíčně, s tím, že ve výroku je částka plného invalidního důchodu, jež náleží v dalších letech, zvyšována (viz shora). Znamená to tedy, že uvedený výrok nelze vyložit jinak než tak, že stěžovateli náleží od 22. 12. 1998 plný invalidní důchod. Pojem „přiznává“ je nutno vykládat tak, že v sobě zahrnuje jak nárok na dávku, tak i nárok na její výplatu. Je-li tedy přiznáván plný invalidní důchod od 22. 12. 1998, nelze z takto formulovaného výroku dovést nic jiného než to, že stěžovateli od 22. 12. 1998 tato dávka náleží, neboť žalovaná tímto vymezila den, od něhož plný invalidní důchod přiznává.

Z posuzované věci však z výše uvedené rekapitulace spisu vyplývá, že výrok rozhodnutí žalované, tak jak byl formulován, t. j., že stěžovateli se přiznává od 22. 12. 1998 plný invalidní důchod, nebyl předmětem přezkumné činnosti soudu, neboť ani nebyl napaden. Stěžovatel se totiž jak v žalobě, tak i v kasační stížnosti, prakticky dovolává přezkoumání té části odůvodnění, v níž je uvedeno, že nárok na doplatek důchodu za dobu před 6. 10. 2000 podle ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., zanikl. Uvedená část odůvodnění je však zcela v rozporu s výše uvedeným výrokem, neboť výrok o přiznání dávky od 22. 12. 1998 fakticky popírá, když tvrdí, že za dobu před 6. 10. 2000 nárok na doplatek důchodu zanikl.

Z uvedeného tedy není zřejmé, jakým způsobem bylo vlastně rozhodnuto, neboť výrok o tom, že dávka se přiznává od 22. 12. 1998, je v rozporu s odůvodněním, podle něhož doplatek dávky před 6. 10. 2000 nenáleží. Nutno tedy uzavřít, že napadené rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť z tohoto rozhodnutí jako celku nelze dospět k jednoznačnému závěru o tom, od kdy dávka plného invalidního důchodu náleží.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002 – 35, uveřejněný pod č. 359/2004 Sb. NSS, podle něhož nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je pojmově spjata se soudním přezkumem takového rozhodnutí. K tomu, aby soud takový závěr učinil, není zapotřebí, aby žalobce nepřezkoumatelnost namítal; dojde-li soud k závěru, že napadené správní rozhodnutí je nepřezkoumatelné, zruší je, aniž se žalobcovými námitkami musí věcně zabývat (§ 76 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.). Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 5. 2004,

č. j. 29 Ca 102/2003 – 29 I., vnitřní logický rozpor rozhodnutí způsobuje jeho nepřezkoumatelnost podle § 76 písm. a) s. ř. s. Podle rozsudku NSS ze dne 28. 11. 2003, č. j. 7 A 38/2001 – 37, uveřejněném pod č. 127/2004 Sb. NSS, ruší-li soud rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení (§ 76 odst. 1 písm. a/ a b/ s. ř. s.), nemusí se zabývat správností právního posouzení věci.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze měl postupovat v posuzované věci podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a/ s. ř. s., podle něhož soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, případně podle § 76 odst. 3 s. ř. s., podle něhož z důvodů uvedených v odst. 1 a 2 soud napadené rozhodnutí zruší, popř. vysloví jeho nicotnost i tehdy, vyjdou-li tyto vady najevo při jednání. Pokud tak Městský soud v Praze neučinil, bylo řízení zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 109 odst. 3, § 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).

Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), aniž by se v této situaci mohl zabývat věcnými námitkami stěžovatele uvedenými v kasační stížnosti. V dalším řízení je Městský soud v Praze vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu